

og være fuldstændig inde i alle de dertil hørende Fag og dog være en meget daarlig Skolemand som Lærer og en endnu daarligere Rektor. Jeg vil derfor absolut stemme for, at Regjeringen faar lidt friere Hænder i den Henseende. Hvad Undringsforslagene angaar, da kan jeg ikke gaa saa vidt, som det er tilsigtet i Forslaget under Nr. 1. Jeg finder, at det vilde være at føre Konsekvenserne af at give Regjeringen frie Hænder altfor vidt, og det Baand, som ligger i, at en fortrinlig Afgang skal forbeholdes de og de Kandidater, finder jeg er fuldkommen rigtigt og begrundet. Jeg kan ikke heller stemme for Undringsforslaget under Nr. 2 af de Grunde, jeg allerede har nævnt. Derimod vil jeg stemme for Undringsforslagene under Nr. 3, 4 og 5. Det var kun disse faa Bemærkninger, jeg vilde tillade mig at gøre.

Krieger: Det gaar mig ligesom det ærede kongevalgte Medlem (Ulfing), at det forekommer mig, at der er Grund til at foretrække Lovforslaget i den Form, hvori det foreligger, i alt Fald for de Undringsforslag, der ere stillede med Hensyn til Hovedpunktet. Det er kun dette, jeg skal tillade mig at udtale et Par Ord om. Jeg kan ikke se rettere, end at de Betragtninger, der bleve fremsatte af det ærede kongevalgte Medlem, tale meget væsentlig imod — om jeg maa bruge det Udtryk — paa den filologisk-historiske Side at svække de normale Betingelser, men derom skal jeg ikke her udtale mig videre. Derimod kan jeg ikke undlade at fremhæve en anden Betragtning; jeg veed ikke, om det er muligt gennem den at forene de forskjellige Maade, men det staar for mig, som det var egentlig den Bei, man hellere maatte gaa med Hensyn til at udfylde Lovforslaget. Der er jo fra to Sider i Udvalget gjort en Bemærkning, som ligger meget nær. Jeg kan vel ikke vedkende mig den i den Form, hvori den er fremsat, at en Lov ikke skulde have nogen Betydning, fordi den ikke er absolut, ikke er aldeles ufravigelig; thi der er mangfoldige Tilfælde i Livet, hvor der ikke kan opstilles ufravigelige Regler. Vi vilde i saa Fald endog saa komme til den sørgelige Betragtning, at vi fra 1660 til 1849 ikke havde haft Love, thi i den Tid kunde Kongen undtage, hvad og hvem han vilde, fra Loven. Og dog var der Love. Men der dannede sig ganske vist en bestemtere Bevilningspraxis, thi uden det vilde, ved en fuldstændig vilkaarlig Afvigelse fra de gjældende normale Regler, Tilstanden have faaet et utaaleligt Præg. Nu er det saa, at den Forandring, der foregaar ved Lovforslaget, som det er forelagt her, ikke blot er den, at der gives et større Spillerum med Hensyn til de Personer, som faae en fortrinlig Afgang, men tillige er den, at medens der nu er ufravigelige, lovbestemte Betingelser og meget stramme lovbestemte Betingelser, saa vilde de Be-

tingelser, der opstilles som normale efter Lovforslaget, kunne fraviges i særlige Undtagelsestilfælde, naar Ministeren tror at kunne forsvare i saa Henseende at tilraade Os. Majestet en Fravigelse fra Reglen. Jeg skal slet ikke indlade mig paa, hvad der i den Henseende kan gøre en Minister umulig; det er et meget vanskeligt Spørgsmaal, og jeg vil ikke gjerne komme ind paa det Spørgsmaal, hvor Brugen af en saadan Undtagelsesbestemmelse stilles paa Spidsen, men jeg vil spørge, om det ikke er muligt at blive enig om, hvad det egentlig er, der retfærdiggjør en saadan Undtagelse, og om ikke det Hensyn, man vil søge fyldestgjort gennem en saadan Undtagelse, maatte kunne finde et legalt Udtryk, hvorved det, der i og for sig er ønskeligt, ogsaa kom frem i Loven, saaledes, at der ved Siden af den normale Bei ogsaa var en lovbestemt Afgang for Regjeringen til i særlige Tilfælde at gjøre saadanne Undtagelser, som paatrænge sig med stor Styrke. Jeg skal henstille, om ikke det Hensyn, man her maa tænke paa, væsentlig er en gennem Lærervirksomhed godgjort eminent praktisk Lærerdugtighed. Jeg tror, at det er egentlig det, man vil holde aabent. Mon det da ikke skulde være muligt at opstille rimelige Betingelser i den Henseende, hvorved man naaede, at alle Muligheden stod aaben for Enhver som helst til at kunne komme ind ad den ualmindelige Bei, og hvorved det dog ikke let kunde tænkes, at Administrationen skulde blive aldeles utilbørlig bunden. Vil man overhovedet have lovbestemte Regler, vil man imidlertid ikke kunne absolut modsigte Muligheden af, at noget aldeles Abnormt kunde møde, men saa kan man ogsaa i saa Tilfælde tænke sig en særlig Lov. Jeg henstiller altsaa til den ærede Minister og andre ærede Medlemmer, om man ikke kunde gaa den antydede Bei for de Mænds Bedkommende, med Hensyn til hvilke man vil forbeholde sig at kunne gjøre en saadan Undtagelse, som Kongen før Loven af 1855 — denne Lov har spærret Afdgangen dertil — kunde gjøre, og det er jo bekendt, at vi have haat udmærket dygtige Rektorer, som ikke have opfyldt de lovbestemte Betingelser. Jeg henstiller altsaa, om man ikke kunde bestemme, at naar særlige Grunde tale derfor, kunde undtagelsesvis ogsaa Saadanne beskiftes til Rektorer, som gennem et vist Antal Aar have været Overlærere ved Statens Skoler eller Bestyrere af private Skoler, der ved Egl. Resolution ere stillede ved Siden af de Skoler, som ellers have Jus dimittendi. Jeg kan ikke se rettere, end at man ad den Bei maatte kunne faae aabnet Afgang for alle dem, der havde godgjort en eminent praktisk Dugtighed. Man kunde beholde Ministerens Forslag med Hensyn til de normale Betingelser, og ved Siden deraf antyde paa en praktisk Maade, hvorledes man erkjendte, at der kunde være visse Undtagelsestilfælde, hvor man hjemlede en Afvigelse fra de almindelige, lovbestemte Regler. Naar man svækker de normale Betingelser